

Position paper

Toekomst voor verzekeraars

Position paper ten behoeve van het rondetafelgesprek op 11 juni 2015 van de vaste commissie voor Financiën van de Tweede Kamer naar aanleiding van het rapport van de Commissie verzekeraars “Nieuw leven voor verzekeraars”

De conclusies en aanbevelingen uit het rapport van de Commissie verzekeraars en de Kabinetsreactie hierop bieden een goede basis voor de verdere discussie over de kerntaken, de maatschappelijke rol van verzekeraars en het wegnemen van belemmeringen hierbij. Het rapport besteedt terecht aandacht aan de situatie in de levenmarkt, in het bijzonder de stand van zaken bij beleggingsverzekeringen. Maar de sector is, kijkend naar de toekomst, optimistisch. Wij verwachten voor de langere termijn een groeiende behoefte aan nieuwe vormen van risicosolidariteit en individuele vermogensopbouw. Daarnaast bieden de ontwikkelingen van onder meer een steeds verder terugtrekkende overheid kansen voor de sector, met name in de pensioensector en in een flexibel verzekeringsaanbod voor het groeiend aantal zelfstandigen zonder personeel. Zowel voor onze klanten en de overheid als voor de sector zelf ligt hier een belang. Tenslotte bieden trends in de economie en technologische ontwikkelingen uitdagingen en kansen voor de schadeverzekeringssector.

Inleiding

Op 5 maart jl. bood de Commissie verzekeraars minister Dijsselbloem haar rapport “Nieuw leven voor verzekeraars” met conclusies en aanbevelingen over de toekomst van de verzekeringssector aan. De Commissie verzekeraars heeft onderzocht waar het overheidsbeleid en de regelgeving de verzekeringssector belemmeren bij het vervullen van zijn maatschappelijke rol en waar er voor de sector kansen en bedreigingen liggen. Dit heeft geresulteerd in een evenwichtig en degelijk rapport.

Belangrijk voor Nederlandse economie

De Commissie constateert allereerst dat de verzekeringssector belangrijk is voor de structuur en toekomst van de Nederlandse economie. Zij wijst hierbij terecht op lange termijn voorzieningen die verzekeraars bieden en het grote aandeel van het vermogen dat verzekeraars investeren in de Nederlandse economie, wat de groei stimuleert en op termijn weer terugkomt bij de Nederlandse consument en overheid.

Uitdagende tijden

De economische crisis, verzadigde markten en krimpende marges plaatsen verzekeraars voor een grote uitdaging om ook in de toekomst hun maatschappelijke rol op een verantwoorde wijze te blijven spelen. De grote dynamiek in de economie en de arbeidsmarkt vragen om forse aanpassingen en innovaties, waarmee de sector al geruime tijd bezig is. Leidraad in dit proces vormt de Gedragscode Verzekeraars en uiteraard het eigen regelgevend kader.

Discussie over maatschappelijke rol

De conclusies en aanbevelingen bieden een goede uitgangspositie voor de discussie over de maatschappelijke rol van verzekeraars en het wegnemen van belemmeringen hierbij. Met een steeds verder terugtrekkende overheid doen zich voor de sector kansen voor. Vooral in de pensioensector en in een flexibel verzekeringsaanbod voor het groeiend aantal zelfstandigen zonder personeel kunnen verzekeraars een belangrijke rol vervullen. Daar ligt voor zowel onze klanten en de overheid als de sector zelf een duidelijk belang.

Onderwerpen Rondetafelgesprek

In een brief¹ aan minister Dijsselbloem gingen wij al uitgebreid in op de conclusies en aanbevelingen van de Commissie. Zonder de overige onderwerpen uit het rapport tekort te willen doen, zouden wij in dit paper voor het rondetafelgesprek graag de volgende thema's kort willen toelichten:

¹ <https://www.verzekeraars.nl/actueel/nieuwsberichten/Documents/2015/April/Reactie%20Verbond%20op%20Commissie%20verzekeraars.pdf>

- Macroprudentieel kader;
- Toekomst levenssector;
- Beleggingsverzekeringen, en
- schadeverzekeringssector;

Macroprudentieel kader

In het rapport wordt uitgebreid ingegaan op de rol van verzekeraars als lange termijn financier van de Nederlandse economie. Nederlandse verzekeraars hebben eind 2014 een totaal belegd vermogen van circa € 500 miljard, waarvan zo'n € 300 miljard in Nederland wordt belegd. Daarmee vervullen verzekeraars een belangrijke rol bij de financiering van overheden, het bedrijfsleven en de consument. Doordat verzekeraars veelal voor de lange termijn beleggen, hebben zij een stabiliserend effect op de economie. Verzekeraars willen deze rol ook in de toekomst blijven spelen.

Solvency II heeft effect op de beleggingsmix van verzekeraars. In de huidige tijden van lage rente (en een zwak presterende economie) worden verzekeraars 'gedwongen' om risicoavers te beleggen (bijvoorbeeld in Europese staatsobligaties). Als de economie weer aantrekt ontstaan er ruimere mogelijkheden om in andere categorieën te beleggen. Het huidige toezichtkader leidt derhalve tot ongewenste procyclische effecten die zoveel mogelijk moeten worden beperkt. Daarom is het van belang dat macroprudentiële consequenties worden meegenomen in het microprudentieel toezicht.

In zijn reactie geeft het Kabinet aan het huidige herstel- en afwikkelingskader voor verzekeraars te inventariseren en – waar nodig – met voorstellen te komen om deze te versterken. Tevens dat het Kabinet hierbij oog zal hebben voor de ontwikkelingen op Europees niveau. Het Verbond ziet deze voorstellen met belangstelling tegemoet.

Toekomst levenssector

Sector individueel leven onder druk

De commissie constateert dat de levenssector onder druk staat. Wij onderkennen dit: toenemende concurrentie door prijsverschillen met bancaire alternatieven, voortkomend uit verschillende toezicht kaders, de lage rente en de nasleep van reputatieschade rondom beleggingsverzekeringen spelen hierin een belangrijke rol.

Nieuwe business modellen

Levensverzekeraars stellen zich in op krimpende volumes, wat ook gevolgen heeft voor de werkgelegenheid in de sector. Dat vraagt het nodige aanpassingsvermogen van de sector in snel veranderende tijden. Net als de commissie zien wij kansen en mogelijkheden om in de groeiende behoefte aan zekerheid en vermogensvorming te voorzien. Meer nog dan het zelf oprichten van een bank zien verzekeraars een eigen rol die past bij het business model van verzekeraars voor vermogensvorming op langere termijn. Hiervoor worden momenteel concrete voorstellen binnen de sector ontwikkeld, die mogelijk ook een faciliterende rol van de overheid vergen.

Oplossen dossier beleggingsverzekeringen vergt maatwerk

Met de compensatieregelingen die individuele verzekeraars met consumentenstichtingen zijn overeengekomen is het issue van het kostenniveau dat de prestaties van beleggingsverzekeringen belemmert, op collectief niveau geadresseerd. Daarmee krijgen klanten nog niet direct zicht op hun oorspronkelijke doelen, omdat ook de beleggingsresultaten vaak tegen zijn gevallen. Verzekeraars spannen zich nu in om met individuele klanten te komen tot oplossingen voor resterende problemen en met hen tot afspraken te komen voor de toekomst. Het nazorgbeleid is na een weerbarstige start inmiddels effectief: vrijwel alle verzekeraars hebben de doelstellingen voor niet-opbouwende polissen behaald en werken hard om met de volgende groepen klanten tot oplossingen te komen. Dit is voor verzekeraars het centrale spoor om de discussie over beleggingsverzekeringen met klanten zo snel mogelijk constructief af te sluiten. De aanbevelingen met betrekking

tot het herverzekeren van claims en de mogelijkheid van 'limited funds' hebben geen direct effect op de behoeften van klanten, en zullen dus geen versnellend effect hebben op de ingeslagen weg.

Verbeterde premieovereenkomsten per 1 januari 2016

Op het terrein van de oudedagsvoorziening zien wij net als de Commissie toekomst voor (verbeterde) premieovereenkomsten. De hoofdlijnennota over de optimalisering van dergelijke overeenkomsten wordt nu in samenspraak met de sector nader uitgewerkt. Het Verbond vindt het -net als uw Kamer- van belang dat het wetsvoorstel hiertoe zo snel mogelijk wordt ingediend. Wij streven, in afwijking van de huidige vertraagde planning, naar een inwerkingtreding per de eerder beoogde datum van 1 januari 2016.

Aanpassing wetgeving

Daarnaast pleiten wij ervoor dat rechtstreeks verzekerde regelingen, waarin de pensioenleeftijd kan meebewegen met de AOW mogelijk worden gemaakt. Dit vereist aanpassingen in de wetgeving. In de kabinetsreactie wordt de sector opgeroepen knelpunten te melden. Wij zijn hierover in overleg met de wetgever.

Schadeverzekeringssector

De Commissie besteedt relatief weinig aandacht aan de (diversiteit binnen de) schadeverzekeringssector, maar ziet de toekomst van de schadeverzekeringssector met vertrouwen tegemoet. Geconstateerd wordt dat sprake is van een zeer competitieve markt, resulterend in dunne marges. De rentabiliteit van de schadeverzekeringssector staat onder druk als gevolg van een combinatie van voortdurende lage rente en een dalend technisch resultaat. Waar mogelijk anticiperen verzekeraars al op nieuwe risico's en ontwikkelingen, die een grote maatschappelijke impact hebben, zoals klimaatverandering, Big Data, hoog autonome voertuigen en cybercrime.

Tot slot

Uiteraard zullen wij deze en andere onderwerpen tijdens het Rondetafelgesprek op 11 juni a.s. nader kunnen toelichten en zullen wij vragen van uw kant beantwoorden.

In position papers geeft het Verbond van Verzekeraars zijn mening, standpuntbepaling en argumentatie daarbij over een concreet vraagstuk of actuele ontwikkeling op het snijvlak van politiek, samenleving en verzekeringsbedrijf.

Gebruik (van delen) van de tekst van het position paper is toegestaan, mits de bron wordt vermeld.

Dit position paper is tevens te vinden op de website van het Verbond van Verzekeraars: www.verzekeraars.nl onder de button 'Publicaties/Downloads/Position papers'.

Meer informatie over de inhoud van dit position paper:
dhr. mr. M.N.J. Heeneman
telefoon: 0703338693
e-mail: m.heeneman@verzekeraars.nl